

עין משפט‏‏^{נר מצוה}

כח:

אבֿלֿ הכא. תוקע לשיר מתעסק בעלמא הוה ולקמן צפרק צמרא (דף לג:).
תנן המתעסק לא יאלֿ: **אבֿלֿ** נתבוון שומע ולא נתבוון משמיע היכי משבחת לה. ”לֹא הוּא מְנִי לְמִימַר כְּגוֹן שֶׁלֹא נִתְכוּוֹן מִשְׁמִיעַ לְהוֹיֵא שְׁמוֹעַ דְּמִשְׁמַע לִיהַ כְּדִדְיָק צִסּוֹף סוּגִיל מִשְׁמִיעַ לַעֲלֹמוֹ (ו) דּוּמִילֵא דְשׁוֹמַע לַעֲלֹמוֹ אֵלמֵא (ו) [לֹא] צַעֵי כּוּוּנָה:

דְקֵא מַנְבַּח נְבוּחִי. פי' צקונט'

דלינו תוקע כשיעור תקיעה המפורש צמשנתנו וקשיא דלס כן אפילו נתכוון נמי לא נפיק ונראה לי מנבח נצוחי שאין מתכוין לתקוע שיעור תקיעה ותקע שיעור תקיעה ושמא כן רואה לומר צקונט' אי נמי טעין שפירש צקונט' לקמן צפרק צמרא (דף לג:). מתעסק שהיה נופח צסופר ועלתה לו צידו תקיעה: **וּמִנָּא תִימְרָא דְרַתְנָן**. גצי וריקט דס מימא מלי אולמיה דהן מההיא דכנה שעולה לדוכן ויש לומר דגצי כהן שמתכוין לצדך ולהוסיף הוה אצל כאן שאין מתכוין להוסיף ואינו עושה אלא מחמת ספק אין לו לעבור אי לאו משום דחשיב זמניה ודאי אמרינן דחשיב זמניה משום זמנין דלי מתרמי ליה צורכא דהר מזה מיניה והוא הדין גצי כהן מהאי טעמא ואי' הא דלמר צפ"ק (דף טו: וס) למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדין כדי לערצב את השטן והא עבר משום כל תוסף ועוד אמר צפרק צמרא (דף לה.) שלס תרועות נאמרו צרי"ה שנים מדצרי תורה ואחת מדצרי סופרים ואיכא למאן דלמר צ' מדצרי סופרים והשמא עבר משום כל תוסף אע"ג דכצר עבר וילאז מלך מקוס אי אמרמי ליה צצורא אחרינא דהר ותקע וחשיב זמניה ועוד דלפי' לאו זמניה כיון דמתכוין לשם מלוא עובר משום כל תוסף דמסיק צרנא צסמון דלעבור שלא צזמנו צעי כוונה וי"ל דפרישית צפ"ק (דף טו: וס) דלא שייך כל תוסף צעשית המלוא שמי פעמים וצרכת כהנים נמי אפי' מצרין כמה פעמים לצצור אחד אין זה כל תוסף אלא אס כן מוסף צצכה אחת כגון יוסף (ה') עליכס ככס (דברים א') כיואל צה וכן אס נטל לולב כמה פעמים ציוס או אוכל צפסח כמה ויתיס של מלֵה אין זה כל תוסף וכל הניתנים צמתנה אחת אס נתן כמה פעמים צמקוס אחד אין זה כל תוסף אלא אס כן נותן צמקוס אחר וכן צדסס וערצה צצלולב אפילו נותן כמה הדקיס וכמה ערצות צלולב אס זה כל תוסף אפילו למי"ד לרי' אגד אלא אס כן מוסף מין אחר ומינה תימא דלפי' זה אס היה נותן כמה חוטין צליית וכמה פרישית

צתפלין צצית אחד לא היה עובר משום כל תוסף ומסוסה אין להציא ראיֵה כאן מה שאין עובר צעשה ד' מחילות אפי' צזמחילות ד' מילין ארבע במתן אחת. כגון דס צצור שהוא מתן אחת צדס עולה ושלמים שהס שמי מתנות שהן ארצב ולא צדס חטאת שהן ארצב מתנות צדי' קרנות דהוא למעלה מחוט הסקרא והני למטה: **לֵא נֶאֱמַר בִּלְ תוֹסִיף אֵלֶּא כִּשְׁהוּא בַּעֲצֻמוֹ**. והלכך טוב שלא יגרע המלוא:

לֵא נֶאֱמַר בִּלְ תִּגְרַע אֵלֶּא כִּשְׁהוּא בַּעֲצֻמוֹ. והלכך כיון דיואל צאחד למֵה נוקקנו ליתן ארצב ועוד טפי עדיף צאחד מלרצב כמו שמפרש: **דְלִמָּא קִסְבַּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִצּוֹת עוֹבֵר עָלֶיהָ שֹׁאֵא בּוֹמֵנָן**. והיטן צשמיני צצוסה ילקה לרצי יהושע וצשמיני ספק צציעי לא יציב ומינה לא קיימא מסקנא הכי: **הכא** אי בעי מברך. משמע מכאן דכיון דעלה לדוכן פעס אחת ציוס שז צזינו עובר צעשה דלמור להס (צמדבר ו) כל היס דהא קלמר אי צעי לא מצריך:

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

קֵא מִשְׁמַע לן. דלע"ג דמתעסק הווא ילֵא דמלֵות אין לריכות כוונה: **וּמֵן מִמְקַרָא**. של קריאת שמע והוא היה קורא צמורה פרשת שמע: **קורא להגיה**. אף קרייה אין כאן אלא מגמגם: **דקא מנבח נצוחי**. ואינו תוקע כשיעור תקיעה המפורש צמשנתנו צפ' אחרון (דף לג:).

אלא מעפס. דשאין מתכוין למלוא כמתכוין דמי: **היטן צשמיני צצוסה**. שלא לשום מלוא: **ילקא**. שהרי מוסף על מלוא ועובר משום כל תוסף: **אלא צזמנן כגון חמשת המינין צלולב וה' טוטפות צתפלין חמש ליציז צטלית אצל תוספת יוס על ימים או שעה על שעה אין זה מוסף: צשלא סייס**. אלא הוסיפה צלמלע: **והא סייס קסני**. צצרייתא: **היטניטן צמתנה אחס**. כגון דס צצור שמתצב צדס צצור צצירוי או צדס מעשר: **יעסד צמתנה אחס**. והרי יס צה משינין ועולה לשנייה: **מתן ארצב**. שלמים ואסס ועולה ותודה: **דלמא קסצר רצי יהושע נוי'**. ומתרמי הנך ממתיני ומצרייתא איכא לאזוזי לרצא: **אנן הכי אמרינן**. אנן דמייתנין סייעתמא מהא דטעמא משום דלי דהר מתרמי ליה כו' הכי קלמרנין ליה לרצ שמן: **מלי טעמא צצק מפניטין נוי'**. צצק מתניטין הניתנין צמתנה אחת משנה היא צצחיתת קדשים: **לוסיצ ממפניטין**. דלילמא לאקשווי: **לא מצי דלא יסיב**. אי דהר מתרמי ליה דקדשים לא מפסיד: **ללאס לא צצי כוונה**. דצללו מתכוין יולא די חצונא:

לעצור צצי כוונה. שימתיון לשום מלוא ואי לא לא עבר: **והא מתן דמיס נוי'**. שאין מתכוין צשאר מתנותיו לשס צצור וקלמר רצי יהושע הרי הוא עובר על כל תוסף: איכיוון

דתנן ”היניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין מתנה אחת ינתנו מתנה אחת מתן ד' במתן ד' ינתנו במתן ד' מתן ד' במתן אחת ר"א אומר ינתנו במתן ד' רבי יהושע אומר יניתנו במתן אחת אמר לו ר"א הרי הוא עובר על כל תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר על כל תוסף א"ל ר"א לא נאמר כל תוסף אלא כשהוא בעצמו אמר לו ר' יהושע לא נאמר כל תגרע ולא עשית מעשה בידך כשנתת עברת על כל תוסף ועשית מעשה בידך והא הכא כיון דיהיב ליה מתנה מבכור עברה ליה לזמניה וקתני דעבר משום כל תוסף לאו משום דאמרינן כיון דאילו מתרמי ליה בוכרא אחרינא הדר מזה מיניה כוליה יומא זמניה ”[ממאי] דלמא קסבר ר' יהושע מצות עובר עליהן אפי' שלא בזמנן אנן הכי קאמרינן רב שמן בר אבא מ"ט שביק מתני' ומותיב מברייתא לותיב ממתינתין מתניתין מ"ט לא מותיב כיון דאילו מתרמי ליה בוכרא אחרינא בעי מזה מיניה כוליה יומא זמניה הוא ברייתא נמי כיון דאי מתרמי צבורא אחרינא הדר מברך כוליה יומא זמניה ורב שמן בר אבא התם לא סגי דלא יהיב הכא אי בעי מברך אי בעי לא מברך רבא אמר לצאת לא בעי כוונה לעבור בעי כוונה והא מתן דמים לרבי יהושע דלעבור ולא בעי כוונה אלא אמר רבא לצאת לא בעי כוונה לעבור בזמנו לא בעי כוונה ” שלא ביומנו בעי כוונה ” אמר ליה ר' זירא לשמעיה איכיוון

איכיוון ד' מחילות אפי' טפח דכל שכן כשעושה ד' מחילות טפי עדיף דהוי תשצו כעין מדורו: **במתן ארבע במתן אחת**. כגון דס צצור שהוא מתן אחת צדס עולה ושלמים שהס שמי מתנות שהן ארצב ולא צדס חטאת שהן ארצב מתנות צדי' קרנות דהוא למעלה מחוט הסקרא והני למטה: **לֵא נֶאֱמַר בִּלְ תוֹסִיף אֵלֶּא כִּשְׁהוּא בַּעֲצֻמוֹ**. והלכך טוב שלא יגרע המלוא:

דתנן

הן מיס ואין זה כל תוסף (ובחיס שס). ר' יהושע אומר ינתנו במתן אחת. כיון דקיייל כל הניתנין על המוצא היליין שנתן צמתנה אחת סיפר, הכא דלא אפשר סמיתין עלה אפילו למתחילה ולא ענינן אצל תוסף, ואי משום כל תגרע דחטאת צקלמא טעמא, מוטב שיעקב כל תגרע מלילוי שהוא יושב ואינו עוקר הללו דידיס, מעבור על כל תוסף שהוא עוקר דידיס (שנרביין שס), ולא עשית מעשה בידך. ואי דומא עושה מעשה ליושב ואינו עושה ואוסרו כל מלילוי (ובחיס שס).

מסורת הש"ס

(א) [פסחים קיד: א.] (ג) צרכות כוונה: (ג.) [לעיל ח: לקמן כע. תוספי פ"ב ה"ה:] (ד) [נעריבין א: א.] (ס) ערובין ק. וצחוס פ., (ו) כפי צדדכר עומד בעלמו ולא כשיס צו דבר אחר. מורי"ט פ"ח דצחוס מ"ין: (ו) ס"א, (ח) [לקמן ג: א.] (ט) דומא דשומע לעלמו דקרי ליה מתכוין שומע ומשמיע דילא אלמא וסי' כ"ג, (י) ג"א,

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל לאמר בחודש השביעי באחד לחודש יצאה לבכם שבתון וברון תרגיעה מקרא קדש: ויקרא כג כד 2. ה' אליה צבוהכם יסף עליכם צבם אלה פעמים וירבה אתכם באשר דבר לבכם: דברים א יא 3. לא תספר על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ואל תגריע ממנו לשמר את מצות ה' אליהם אשר אנכי מצוה אתכם: דברים ד ב

גליון הש"ס

גמ' שלא בומנו בעי כוונה. עיין תוס' ימים יומא דף טז ע"א ד"ה טמן: תוס' ד"ה אצל תבוין כו' לא הוי מצוי לומר. עיין משנות מהריב"ל ספר שני פ"ה ס':

מוסף רש"י

אין צריכות כוונה. שיהא מתכוין לשם מלוא (ברכות א.) ללאס ידי מחבמו (שנרביין צח:.) היה קורא בתורה. פסחא ק"ס. והגיע זמן המקרא. ומן ק"ס (ברכות א.) לא לקרות. אכל ללאס ידי מלוא לא צניקן שיהא מתכוין אלא לקרות צמורה בעלמא (שס). הא ק"ס דהגריה. אס תספד אס יס צו טעוט, דלפילו לקריאה נמי לא מתקין (שס). הניתנין במתנה אחת. כגון דס הכסור שמתצב צדס מעשר, קרי. הא כקולא צמורה קא טעוט, דלפילו לקריאה נמי לא מתקין (שס). הניתנין במתנה אחת. ועולה אותה מתנה ליה ולהא (שנרביין שס) קסיד' השמא דלמרינן יס צילה ואמקינן עליה שיש צמתנו וז משניהס, ואס צצוסות יתן מתנה מזה ומתנה מזה (ובחיס שס). מתן ארבע במתן ארבע. דס חטאת וז נספך דלס חטאת וז (שנרביין שס) אי כגון דס עולה צדס שלמים או צדס אסס ששניס טעונין שמי מתנות שהן ארצב ושניס חתמותס דלמרינן יס צילה ונתנה ארבע. יתנו במתן ארבע. יתנו ד' מתנות ועולות לוי ולוי (שנרביין שס). כגון דס עולה צצכור ששניהס חתמותס (ובחיס שס). ר"א אומר ינתנו במתן ארבע. דקסבר יתן עשה מלוא עדיף, אע"ג דבהאי מלוא איכא גז צעריה דעבר אצטור אצל חטאת, אמי צצכור דחטאת (לפירושו לעיל מן ארצב וסן דחטאת דמתי' (ויקרא ד) וסן דס קרנות, ודמי ללל תוסף דצכור (שנרביין שס) ודוהא אמי צצכור הסיבות היתמות מדס מתכור כלילו

שהוה מדס הבכור מתנה אחת גמר מצותו ועברה ליה זמניה, וקתני ר' יהושע כשנתתה עברת על כל תוסף ועשית מעשה בידך. לא משום דאמר כיון דאילו מיתרמי בכור אחר הוי מדי מיניה, כוליה יומא זמנו הוא. ודחינן ודלמא ר' יהושע סבר מצות עובר עליהן אפי' שלא בזמנן. אכן הכי קאמרינן רב שימי גופיה הויב שביק מתניתין, אמאי לא מותיב מהא מתני', דסבר מתני' כיון דאילו מתרמי ליה בכור אחר הוה כל יומא זמניה הוא, ברייתא נימא כיון דאילו מיתרמי ליה צבורא אחרינא הדר מברך כוליה יומא זמניה הוא. כלומר טעמא חזא ינתנו ומאי מותיב מהאי. ופקינן רב שימי סבר התם גבי בכור לא סגי דלא מדי הלכך זמניה הוא, הכא אי בעי מצלי אי בעי לא מצלי. ואסיקנא אלא אמר רבא לצאת ידי חובה מצות לא בעו כונה, לעבור במתכוון להוסיף על מה שכתוב בזמנו לא בעי כונה [שלא בזמנו בעי כונה]. אמר [ליה] רבי זירא לשמעיה